

Türkiye-İran
Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı
PROTOKOLÜ

Türkiye ile İran arasında 12 Mayıs 1980 tarihinde Tahran'da imzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması uyarınca, Türkiye-İran Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı 26-27 Kasım 2013 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır.

Toplantıda Türk heyetine Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Talat AYDIN, İran heyetine Ulaştırma Bakan Yardımcısı Davood KESHAVARZIAN başkanlık etmiştir.

Heyetler, aşağıdaki gündem maddelerine göre iki ülke arasındaki karayolu ile yolcu ve eşya taşımacılığı konularını müzakere etmişlerdir;

1. İstatistiki bilgi teatisi
2. Eşya taşımacılığı
3. Yolcu taşımacılığı
4. Diğer konular

Heyet üyelerinin listeleri bu Protokolün ekinindedir.

1- İstatistiki Bilgi Teatisi

Heyetler, Türkiye ile İran arasında ticaret ve karayolu taşımacılığının mevcut durumu konusunda istatistiki bilgi teatisinde bulunmuşlar ve iki ülke arasında dış ticaretin gösterdiği artıştan duydukları memnuniyeti teyit etmişlerdir.

Türk Heyeti, Türkiye İran karayolu taşımacılık pazarında Türk taşımacılarının maliyetinin artması ve her iki ülke taşıtlarının da eşit şartlarda rekabet edememesi nedeniyle, İran plakalı taşıtların taşıma sayısı artarken Türk plakalı taşıtların taşıma sayısının azalmasına dikkat çekmiştir.

İran Heyeti, Türk tarafınca sunulan verilerin kendi verilerine göre farklı olduğunu ve geçiş sayılarının karşılıklı bir denge içerisinde olduğunu belirtmiştir.

Tarafların sunduğu istatistiki bilgilerin aynı dönemi içermemesi ve bu nedenle farklılıklar arz etmesi nedeniyle İran Heyeti, teati edilen istatistiki verilerde uyumun sağlanması amacıyla, uzmanlar arasında bir toplantı yapılmasını önermiştir.

2- Eşya Taşımacılığı

Heyetler, iki ülke arasındaki mevcut Karayolu Taşımacılık Anlaşması çerçevesinde diğer Akit Tarafın ülkesine boş olarak giriş yapıp kendi ülkesine yük almanın serbestleştirilmiş olduğunu teyit etmişlerdir.

Türk Heyeti, son zamanlarda iki ülke arasındaki anlaşmaya aykırı olarak İran plakalı taşıtlarca üçüncü ülke taşımalarının sayısının arttığını belirtmiş ve mevcut anlaşmaya göre bu tür taşımalar için Bakanlık özel izni gerektiğini ifade etmiştir.

3- Yolcu Taşımacılığı

Heyetler, iki ülke arasındaki yolcu taşımacılığı hakkında istatistiki bilgi teati etmişler ve karşılaşılan sorunları gündeme getirmişlerdir.

İran Heyeti, Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden başka ülkelere yapılan düzenli yolcu taşımacılığının izin belgesine tabi olmadan serbest olarak gerçekleştirilmesini talep etmiştir.

Türk Heyeti, mevcut Anlaşmaya göre düzenli yolcu taşımalarının izin belgesine tabi olduğunu belirtmiş, ancak İran tarafının talep etmesi durumunda, başta bayram günleri olmak üzere özel günlerde izin belgeleri konusunda İran plakalı yolcu otobüslerine kolaylık sağlanabileceğini ifade etmiştir.

Türk Heyeti, Türk plakalı yolcu otobüslerinden İran'a girişte akaryakıt fiyat farkı dışında ilave ücretlerin de alındığını, bu nedenle Türk otobüslerinin İran'a yolcu taşımacılığı yapamadığını belirtmiştir.

İran Heyeti, yolcu taşıyan Türk otobüslerinin İran'a giriş yapmalarının nedenini yolcu olmamasına bağlamış ve sınır kapısında ilave bir ücret talep etmediklerini ifade etmiştir.

İran Heyeti, İran'ın yeşil kart sigorta sistemine tabi olduğunu, ancak bazı İran taşıtlarından Türk sınır kapılarında Türkiye'ye girişte ilave sigorta talep edildiğini belirtmiştir. Türk tarafı Türkiye'de yolcu taşımacılığı yapan taşıtlardan talep edilen sigorta türleri konusunda İran tarafına yazılı olarak bilgi vereceğini ifade etmiştir.

4- Diğer Konular

İran Heyeti, Gürbulak/Bazargan Sınır Kapısından geçiş yapan taşıtların sayısının yetersiz olmasından dolayı sınır kapılarında yığılmaların olduğunu belirtmiştir. Her iki Heyet sınır kapılarındaki yığılmaların önlenmesini teminen geçiş yapacak taşıtların sayısının artırılması konusunda gayret göstereceklerini ifade etmişlerdir.

Heyetler, İran ile Türkmenistan arasındaki sınır kapılarında taşıtların uzun süre beklemek zorunda kaldıklarını belirtmiş ve bu sorunların görülmesi amacıyla Türkiye, İran ve Türkmenistan arasında bir toplantı gerçekleştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır. Türk tarafı, sözkonusu toplantının düzenlenmesi amacıyla Türkmenistan makamları nezdinde bir kez daha girişimde bulunacaktır.

Türk Heyeti, İran ile Türkmenistan arasındaki sınır kapılarında her iki ülkenin de resmi tatil günlerinin farklı olması nedeniyle bekleme sürelerinin arttığını belirtmiş ve İran tarafında sınır kapılarının Cuma günleri de açık tutulmasının sorunun çözümüne yönelik olumlu katkı sağlayacağını ifade

etmiştir. İnan tarafı, sözkonusu talebi değerlendireceğini ve Türk tarafına bu konuda bilgi vereceğini ifade etmiştir.

Türk Heyeti, İnan'a ithal edilen yüklerin bir Türk taşımacısı tarafından taşınması durumunda İnanlı ithalatçıdan navlun bedelinin % 10'u tutarında ilave vergi alındığını ve bu uygulamanın Türk taşımacıları aleyhine haksız rekabete neden olduğunu, bu nedenle Türk taşımacılarının tercih edilmediğini belirterek, uygulamanın sona erdirilmesini istemiştir.

İnan Heyeti, bu uygulamanın sadece Türk plakalı taşıtlara özgü olmadığını, İnan'a ithalat yapan İnan ithalatçıları tarafından bu ücretin ödendiğini belirtmiştir.

Türk Heyeti ayrıca, Bazargan sınır kapısından boş olarak Türkiye'ye giriş yapacak Türk taşıtlarının zaman zaman Sero/Esendere Sınır Kapısına yönlendirilmesi uygulamasının devam ettiğini belirtmiştir ve bunun önlenmesini teminen ilgili İnan makamları nezdinde girişimde bulunulmasını istemiştir.

İnan Heyeti, bu konunun Bazargan'daki yoğun taşıt trafiği göz önünde bulundurularak, Türk taşıtlarının çıkışını kolaylaştırmak amacıyla uygulandığını, Esendere'ye araçların yönlendirilmediğini, ancak sınır kapılarında oluşan yığılmalardan dolayı istisnai olarak bunun uygulandığını ifade etmişlerdir.

İnan Heyeti, Türk limanlarına gelen İnan yüklerinin İnan plakalı taşıtlarla İnan'a taşınabilmesini talep etmiştir. Ayrıca bu hususun iki ülke arasında imzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasına aykırı olduğunu ifade etmiştir. Türk tarafı, bu durumun iki ülke arasındaki mevcut Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasına aykırı olmadığını ve Türkiye'de geçerli bir kanun çerçevesinde, hiçbir yabancı ülke taşıtının Türk limanlarından yük alamadığı bilgisini vermiştir.

İnan Heyeti, günümüz koşulları dikkate alınarak iki ülke arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının revize edilmesini talep etmiştir. Türk Heyeti, bu talebi olumlu karşıladığını ve İnan tarafının bu konudaki önerilerini beklediğini ifade etmiştir.

Türk Heyeti, başka hiçbir ülke tarafından akaryakıt fiyat farkı alınmadığını ve alınan bu ücretin Türk taşımacıları aleyhine haksız rekabete neden olduğunu vurgulayarak,

- Alınan bu ücretlerin karşılıklılık ilkesi çerçevesinde kaldırılmasını ve İnan'dan çıkışlarda her iki tarafca bir yakıt limitinin belirlenmesini,
- İnan üzerinden transit taşıma yapan ancak İnan'dan akaryakıt almayan Türk taşıtlarının depolarının mühürlenerek bu taşıtlardan akaryakıt fiyat farkı tahsil edilmemesini

önermiştir.

Türk Heyeti ikili ve transit taşımacılıkta ek maliyet getiren ve adil rekabet koşullarını bozan bu uygulamanın devam etmesi halinde, İnan plakalı taşıtlar için de Türkiye'de aynı uygulamanın başlatılacağı bilgisini vermiştir.

İran Heyeti, adil rekabet koşullarının yaratılması konusunda hemfikir olduklarını belirterek, konuya çözüm bulunmasını teminen ilgili otoriteleri nezdinde gerekli girişimlerde bulunacağını ve en geç 2014 yılı Şubat ayı sonuna kadar İran'da yapılacak bir toplantı ile konuya çözüm getirme arzularında olduklarını dile getirmişlerdir.

İran Heyeti, Türk Heyetinden daha önce olduğu gibi, Türk topraklarından Avrupa'ya giden İran plakalı taşıtlar için vergisiz akaryakıt sağlanmasını talep etmiştir.

İran Heyeti ayrıca ulaştırma işlemleri açısından sorunların yerinde tespiti amacıyla Gürbulak ve Bazargan sınır kapılarında teknik bir toplantı yapılmasını önermiştir. Türk Heyeti bu talebi olumlu karşılamıştır.

Türk Heyeti, akaryakıt fiyat farkı sorununa 2014 yılı Şubat ayı sonuna kadar çözüm bulunamaması halinde, 1 Mart 2014 tarihi itibarıyla karşılıklılık ilkesi çerçevesinde mütakabiliyet uygulayabileceğini dile getirmiştir.

İran Heyetinin talebi üzerine, Türk tarafı Türkiye'nin eşya ve yolcu taşımacılığı alanındaki bilgi ve tecrübelerini paylaşmaya hazır olduğunu belirtmiştir.

Heyetler, ECO ve TRACECA gibi çok taraflı uluslararası kuruluşlar nezdinde yaşanan gelişmeler konusunda bilgi teatisinde bulunmuşlar ve bu konuda işbirliğinin devam etmesine yönelik niyetlerini beyan etmişlerdir.

İran Heyeti, Türk heyetini bir sonraki Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı için İran'a davet etmiştir. Toplantının kesin tarihi ve yeri diplomatik kanallar aracılığıyla tespit edilecektir.

Toplantı, dostane ve sıcak bir atmosferde gerçekleşmiş, heyetler ulaşılan sonuçtan memnuniyetlerini ifade etmişlerdir.

Bu Protokol 27 Kasım 2013 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Farsça dillerinde iki orijinal nüsha halinde düzenlenmiştir.

Türk Heyeti Adına

İran Heyeti Adına

Talat AYDIN

Davood KESHAVARZIAN

یادداشت تفاهم

اجلاس کمیته مشترک حمل و نقل جاده ای

فی مابین جمهوری ترکیه و جمهوری اسلامی ایران

بر اساس توافقنامه حمل نقل بین المللی زمینی منعقدہ بین جمهوری ترکیه و جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۲ می ۱۹۸۰ میلادی در تهران، اجلاس کمیته مشترک حمل و نقل جاده ای جمهوری ترکیه و جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۶ = ۵ آذر ماه ۱۳۹۲ (۲۶-۲۷ نوامبر ۲۰۱۳) در آنکارا برگزار گردید.

ریاست هیئت ایرانی را در این اجلاس جناب آقای داود کشاورزیان معاون وزیر راه و شهر سازی جمهوری اسلامی ایران و ریاست هیئت ترک را جناب آقای طلعت آیدین معاون قائم مقام وزیر حمل و نقل، دریانوردی و ارتباطات جمهوری ترکیه بر عهده داشتند.

فهرست اسامی اعضای دو هیئت به پیوست این یادداشت تفاهم میباشد.

دو هیئت، موضوعات حمل مسافر و کالا از طریق حمل و نقل جاده ای میان دو کشور را با محوریت زیر مورد مذاکره قرار دادند.

۱. تبادل اطلاعات آماری

۲. حمل و نقل کالا

۳. حمل و نقل مسافر

۴. مسائل دیگر

۱- تبادل اطلاعات آماری

طرفین ضمن انجام تبادل اطلاعات آماری در خصوص وضعیت فعلی حمل و نقل تجاری و جاده ای میان ایران و ترکیه از افزایش تجارت خارجی میان دو کشور ابراز خرسندی نمودند.

طرف ترک، با توجه به افزایش هزینه حمل و نقل کنندگان در بازار حمل و نقل جاده ای ترکیه و ایران و عدم امکان رقابت در شرایط مساوی برای ناوگان هر دو کشور، توجه طرف ایرانی را به کاهش تعداد فعالیت حمل و نقل ناوگان ترکیه ای علیرغم افزایش تعداد فعالیت حمل و نقل ناوگان ایرانی، جلب نمود.

طرف ایرانی ابراز داشت که آمار ارائه شده از سوی طرف ترک با آمار ارائه شده از سوی ایشان، متفاوت بوده و تعداد عبور از گذرگاه ها، به شکلی متقابل و متعادل می باشد.

طرف ایرانی با عنایت به اینکه اطلاعات آماری ارائه شده از سوی طرفین به دلیل عدم شامل بودن دوره مشابه متفاوت می باشد، پیشنهاد نمود یک نشست کارشناسی به منظور تطبیق داده های تبادل شده برگزار گردد.

۲- حمل و نقل کالا

طرفین در چارچوب قرارداد حمل و نقل جاده ای موجود میان دو کشور تایید کردند که کامیون های طرف مقابل بدون اینکه باری داشته باشند می توانند به منظور حمل کالا برای کشور خود به خاک کشور مقابل وارد شوند.

طرف ترک ضمن اعلام این که اخیراً تعداد حمل و نقل کامیون های ایرانی به کشور ثالث برخلاف قرارداد موجود بین دو کشور افزایش یافته است، تاکید کرد که طبق قرارداد موجود این گونه فعالیت حمل و نقل ملزم به مجوز مخصوص صادره از سوی وزارتخانه می باشد.

۳- حمل و نقل مسافر

هیاتها، آمار و اطلاعات مربوط به حمل و نقل مسافری را با یکدیگر مبادله کرده و مشکلاتی را که با آن مواجه شده اند را مطرح نمودند.

هیات ایرانی درخواست کرد تا آن دسته از اتوبوسهایی که به صورت منظم اقدام به حمل و نقل مسافر به ترکیه و یا از مسیر ترکیه به سایر کشورها می کنند، بدون دریافت برگه مجوز و به صورت آزاد فعالیت خود را ادامه دهند.

طرف ترک، اعلام کرد که با توجه به قرارداد موجود، حمل و نقل مسافر بصورت منظم ملزم به صدور برگه مجوز می باشد. اما در صورت درخواست طرف ایرانی در ایام عید و یا روزهای ویژه برای عبور و مرور اتوبوسهای ایرانی تسهیل لازم به عمل خواهد آمد.

طرف ترک اعلام کرد با توجه به اینکه علاوه بر دریافت مابه التفاوت سوخت از اتوبوسهای مسافری پلاک ترک، هزینه های دیگری نیز دریافت می شود، لذا اتوبوسهای ترک اقدام به حمل مسافر به ایران نمی کنند.

طرف ایرانی ضمن ابراز اینکه دلیل عدم ورود اتوبوسهای مسافری ترک به ایران، نبود مسافر بوده است، اعلام داشت که در گذرگاههای مرزی، هیچگونه هزینه اضافی دریافت نمی گردد.

طرف ایرانی اعلام داشت ایران عضو بیمه کارت سبز بوده اما از برخی از اتوبوسهای ایران در مرز ترکیه، هنگام ورود به این کشور درخواست پرداخت مجدد حق بیمه می شود. طرف ترک اعلام داشت در خصوص دریافت انواع حق بیمه از وسائط نقلیه مسافری بصورت کتبی به طرف ایرانی اطلاع رسانی خواهد کرد.

۴- سایر موضوعات

طرف ایرانی اعلام داشت تردد روزانه متقابل از گذرگاه مرزی بازرگان / گوربولاک رضایت بخش نبوده و موجب ترافیک طولانی در مرز شده و هر دو طرف اعلام کردند که برای افزایش این میزان به گونه ای که ترافیک مرزها را کاهش دهد، تلاش خواهند کرد.

طرفین به معطلی طولانی مدت کامیونها در مرز میان ایران و ترکمنستان اشاره کرده و به منظور مذاکره در ارتباط با رفع این مشکل جلسه ای با حضور کشورهای ایران، ترکیه و ترکمنستان برگزار نمایند. برای برگزاری این جلسه، طرف ترک اقدامات لازم را در نزد مقامات ترکمنستان انجام خواهد داد.

طرف ترک اعلام داشت تفاوت در تعطیلات رسمی میان دو کشور ایران و ترکمنستان سبب افزایش در مدت زمان انتظاری گردد. در صورتی که درب مرزی در روزهای جمعه توسط ایران گشوده شود، نقش بسزایی در حل این مشکل خواهد داشت. طرف ایرانی بیان کرد این موضوع را مورد بررسی قرار داده و به طرف ترک در این ارتباط اطلاع رسانی خواهد کرد.

طرف ترک ضمن اشاره به اینکه در صورت حمل کالاهای صادراتی به ایران از سوی شرکت ترک، از وارد کننده ایرانی معادل ۱۰ درصد کرایه حمل، مالیات مضاعف دریافت می شود و این نیز موجب رقابت ناعادلانه علیه شرکتهای حمل و نقل ترک و عدم ترجیح این شرکت ها شده است، خواستار پایان دادن به این اقدام گردید.

طرف ایرانی اعلام داشت این قانون مختص به ناوگان ترک نبوده و در ضمن این مبلغ توسط راننده و شرکت ترک پرداخت نمی گردد بلکه توسط شرکت های وارد کننده ایرانی که به ایران واردات انجام می دهند پرداخت می شود.

طرف ترک همچنین ضمن اشاره به اینکه گاهی اوقات کامیون های ترکی که از گذرگاه مرزی بازرگان به صورت خالی تصد ورود به ترکیه را دارند، در برخی مواقع به گذرگاه مرزی سرو/ اسن دره انتقال داده شده و این اقدام همچنان

ادامه دارد، خواستار انجام اقدامات لازم در نزد مقامات ایرانی برای اتخاذ تدابیر لازم جهت بر طرف نمودن این مشکل گردید.

طرف ایرانی با ابراز اینکه این مورد با در نظر گرفتن ترافیک فشرده در مرز بازرگان و با هدف تسهیل در خروج ناوگان ترک، در موارد استثنایی به اجرا گذاشته شده است، تاکید کرد که تاکنون چنین اقدامی به طور دائمی صورت نگرفته و تنها جهت برطرف کردن صفهای طولیل کامیون ها در مرز، در چند مورد استثنایی صورت گرفته است.

طرف ایرانی خواستار حمل بارهای متعلق به ایران از بنادر ترکیه به این کشور توسط کامیون های دارنده پلاک ایرانی شد. ضمناً تاکید کرد که عدم موافقت با درخواست فوق، با موافقت نامه بین المللی حمل و نقل زمینی بین دو کشور مغایرت دارد. طرف ترک ضمن اشاره به اینکه مورد مذکور با مفاد موافقت نامه بین المللی حمل نقل زمینی فی مابین مغایرت ندارد، اعلام کرد که در چارچوب یکی از قوانین این کشور، کامیون های هیچ یک از کشورهای دیگر حق بارگیری در بنادر ترکیه را ندارند.

هیئت ایرانی با توجه به شرایط فعلی، خواستار بازنگری در موافقتنامه بین المللی حمل و نقل زمینی موجود میان دو کشور گردید. هیئت ترک نیز ضمن موافقت با این پیشنهاد، خواستار ارائه پیشنهادات طرف ایران در این زمینه شد.

هیئت ترک ضمن تاکید بر اینکه مابه التفاوت سوخت از سوی هیچ کشور دیگری دریافت نمی شود و دریافت این مبلغ باعث ایجاد رقابت ناعادلانه برای شرکتهای حمل و نقل ترکیه می شود، پیشنهاداتی به شرح زیر ارائه نمود:

- لغو دریافت مبلغ مابه التفاوت سوخت در چهارچوب عمل متقابل و تعیین مقدار مشخصی سوخت از سوی طرفین برای کامیون ها هنگام خروج از ایران،
- پلمب نمودن باک سوخت آن دسته از کامیون های ترک که از طریق ایران به شکل ترانزیت عبور کرده ولی از این کشور سوخت دریافت نمی کنند و عدم دریافت مبلغ مابهالتفاوت سوخت از این کامیون ها.

طرف ترک اعلام کرد که در صورت ادامه این اقدامات که در حمل و نقل ترانزیت و دوجانبه موجب از بین رفتن شرایط رقابت عادلانه و ایجاد هزینه مضاعف می گردد، در ترکیه نیز برای کامیون های حامل پلاک ایران، اقدامات مشابه آغاز خواهد شد.

طرف ایرانی ضمن ابراز همفکری در خصوص ضرورت تامین و فراهم کردن شرایط رقابت عادلانه ، اعلام کرد که در جهت دستیابی به راه حل برای این مساله در نزد مسئولین ذیربط، بررسیهای لازم را انجام داده و حد اکثر تا پایان ماه فوریه سال ۲۰۱۴، در ایران نشستی برگزار خواهد کرد.

از سوی دیگر هیئت ایرانی نیز خواستار تامین سوخت بدون مالیات مصرف ویژه برای کامیون های دارنده پلاک ایران که از طریق ترکیه قصد عبور به کشورهای اروپایی را دارند، شد.

از سوی دیگر هیئت ایرانی به منظور تشخیص مشکلات موجود در امور حمل و نقل، برای تشکیل یک جلسه فنی در گذرگاه مرزی بازرگان و گوربولاک پیشنهاد کرد. هیئت ترک نیز در رابطه با این درخواست نظر مثبت نشان داد.

طرف ترک اعلام کرد که در صورت عدم دستیابی به راه حل در خصوص مابه التفاوت نرخ سوخت تا پایان ماه فوریه سال ۲۰۱۴، از تاریخ ۱ مارس ۲۰۱۴ به بعد، بر اساس عمل متقابل اقدام خواهد کرد.

طرف ترک با توجه به درخواست طرف ایران، برای به اشتراک گذاری تجربیات و اطلاعات خود در زمینه حمل کالا و مسافر با طرف ایرانی، اعلام آمادگی نمود.

طرفین در رابطه با تحولاتی که در نزد سازمانهای بین المللی چند جانبه مانند ECO و TRACECA ، صورت گرفته است تبادل اطلاعات نموده و برای ادامه همکاریهای خود در این زمینه اعلام آمادگی نمودند.

هیئت ایرانی هیئت ترک را به منظور شرکت در نشست بعدی کمیته مشترک حمل و نقل جاده ای به ایران دعوت نمود. تاریخ و محل برگزاری قطعی این نشست از طریق کانالهای دیپلماتیک تعیین خواهد شد.

جلسه در فضای گرم و دوستانه برگزار شده و طرفین از نتایج حاصله ابراز رضایت نمودند.

این پروتکل در تاریخ ۶ آذر ماه ۱۳۹۲ (۲۷ نوامبر ۲۰۱۳) ، در آنکارا به زبان ترکی و فارسی در دو نسخه تهیه و تنظیم شده است.

از طرف جمهوری اسلامی ایران

داود کشاورزیان

از طرف جمهوری ترکیه

طلعت آیدین